

Platerówka – zabytki architektury

Najcenniejszym zabytkiem Platerówki jest kościół filialny, rzymsko-katolicki, pod wezwaniem Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny, jednonawowy, na planie krzyża łacińskiego, przebudowany w XVIII wieku. W barokowym na ogół wyposażeniu wyróżnia się zdobna ambona z postacią Mojżesza z XVIII wieku oraz rzeźba Matki Boskiej z początku XVI wieku i ołtarz główny z rzeźbami św. Św. Piotra i Pawła z XVIII wieku. Na zewnętrznej ścianie, od strony zakrystii, znajduje się 14 płyt nagrobnych, między innymi z 1 poł. XVII w.

Sama świątynia przykryta jest dachem dwuspadowym, a główne wejście wykonane w czworoprzechodzącej wyżej w ośmioboczną wieżę, na której umieszczono zegar wieżowy. W murze otaczającym plac kościelny zwraca uwagę ciekawa brama domkowa, murowana z cegły. Kościół usytuowany na szczycie wzniesienia widoczny jest ze wszystkich stron, co pozwala dotrzeć do niego bez przeszkód.

Kolejny cenny zabytek to spichlerz zbudowany w latach 1510-17 (Platerówka 52) jako dwór Vigandusa de Saltza. Przebudowany w 2 poł. XVII wieku i na początku XIX. Ten trzykondygnacyjny budynek, kryty dachem dwuspadowym z naczółkami, wykorzystywany jest obecnie jako punkt skupu zboża. We wnętrzu nad wejściem umieszczono słabo czytelny herb, nad którym widnieje kamienna tablica fundacyjna.

Największą grupę obiektów zabytkowych stanowią budynki mieszkalno-gospodarcze o konstrukcji ryglowej, czasem przysłupowej, z dachem dwuspadowym ewentualnie naczółkowym. Praktycznie co drugi dom zalicza się do tej grupy. Niektóre z nich wykorzystywane są dzisiaj do celów publicznych. I tak dom numer 213 z końca XVIII wieku to dawna pastorówka służąca obecnie Szkole Podstawowej im. Emilii Plater. Zachował się tutaj kamienny portal. Obiekt dołem tynkowany, górę ma odeskowaną. Drugim budynkiem tej samej szkoły jest dom nr 216 wzniesiony w 1826 r. nad portalem umieszczono stosowną datę oraz kamienną tablicę pamiątkową.

W centrum Platerówki, w budynku z końca XIX wieku mieści się Urząd Gminy. Ten zadbane i schludny obiekt zdobi usytuowana w ogródku drewniana rzeźba symbolizująca Braterstwo Broni Platerówek, wykonana przez mieszkańców wsi Zienkiewicza i Woronicza, a odsłonięta z okazji zlotu byłych żołnierzy Samodzielnego Batalionu Kobiecego w 1978 r. W budynku mieszkalno-gospodarczym z XIX w. oznaczonym numerem 229, o konstrukcji ryglowej mieścił się kiedyś młyn wodny (później wodno-elektryczny) o wydajności dochodzącej do 4,5 t\na dobę. Obecnie po zdemontowaniu i wywiezieniu zlicytowanych maszyn fakt, że był tu kiedyś młyn można skojarzyć po wyglądzie zewnętrznym części gospodarczej budynku (między innymi rampa rozładunkowa) i dobudowanym w latach 1942-43 magazynie zbożowo-mącznym.

Krzysztof Tęcza